

**Konsolidovaná výročná správa
Mesta Veľký Šariš
za rok 2023**

JUDr. Viliam Kall
primátor

OBSAH

1. Úvodné slovo primátora	3
2. Identifikačné údaje mesta	3
3. Organizačná štruktúra mesta a identifikácia vedúcich predstaviteľov	3
4. Vízia a poslanie mesta	11
5. Základná charakteristika konsolidovaného celku	12
5.1. Geografické údaje mesta	12
5.2. Demografické údaje mesta	13
5.3. Symboly mesta	14
5.4. História mesta	15
5.5. Pamiatky v meste	16
5.6. Významné osobnosti mesta	17
6. Plnenie funkcií mesta	18
6.1. Výchova a vzdelávanie	18
6.2. Zdravotníctvo	18
6.3. Sociálne zabezpečenie	19
6.4. Kultúra	19
6.5. Doprava	20
6.6. Územné plánovanie	20
6.7. Hospodárstvo	20
7. Informácia o vývoji mesta z pohľadu účtovníctva za konsolidovaný celok	22
7.1. Majetok	22
7.2. Zdroje krytia	23
7.3. Pohľadávky	23
7.4. Záväzky	23
8. Hospodársky výsledok konsolidovaného celku za rok 2023	26
9. Ostatné dôležité informácie	27
9.1. Poskytnuté dotácie	27
9.2. Významné investičné akcie	27
9.3. Predpokladaný budúci vývoj	28
9.4. Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia	28
9.5. Významné riziká a neistoty	28

1. Úvodné slovo primátora

Konsolidovaná výročná správa Mesta Veľký Šariš (ďalej len „mesto“) za rok 2023 je dokumentom, ktorý komplexne prezentuje mesto, jeho základnou charakteristikou počnúc, cez analýzu hospodárenia a dosiahnutých ekonomických výsledkov, až po opísanie dôležitých investičných akcií. Význam tohto dokumentu spočíva aj v tom, že slúži ako východisko pri vyhodnocovaní hlavných smerov a cieľov rozvoja mesta v rámci realizácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta pre programovacie obdobie 2015 – 2024.

Vzhlľadom na skutočnosť, že v roku 2023 prebehlo v rámci mesta niekoľko personálnych a organizačných zmien, všetky údaje v tomto dokumente sú uvádzané vždy iba v stave k 31.12.2023, bez ohľadu na to, že v priebehu roka 2023 mohli byť niektoré z týchto údajov iné.

2. Identifikačné údaje mesta

Názov:	Mesto Veľký Šariš
Sídlo:	Námestie sv. Jakuba 1, 082 21 Veľký Šariš
IČO:	00327972
Štatutárny orgán:	JUDr. Viliam Kall, primátor
Telefón:	051/321 41 11
Mail:	primator@velkysaris.sk
Web:	www.velkysaris.sk

3. Organizačná štruktúra mesta a identifikácia vedúcich predstaviteľov

Primátor:	JUDr. Viliam Kall
Zástupca primátora:	PaedDr. Monika Rolíková
Prednosta Mestského úradu:	PhDr. Sylvia Hetmánková
Hlavný kontrolór mesta:	Ing. Slavomír Očipa

Mestské zastupiteľstvo:

Ing. Soňa Kožárová
Mgr. Dávid Bednárík
Mgr. Antónia Gaálová, MBA
Ing. Peter Máthé
Jozef Galdun
František Žilka
Mgr. Jakub Maškara
Miroslav Skalka
Štefan Krochmaľ
PaedDr. Monika Rolíková
Mgr. Janka Šimková

Komisie:***Komisia finančná, správy majetku a škodová***

predseda: Mgr. Antónia Gaálová, MBA
podpredseda: Ing. Jozef Demeter
členovia: Ing. Dušan Lukáč
Ing. Paulína Štefanovičová
Ing. Slavomír Očipa
zapisovateľ: Ing. Miroslav Hudák

Komisia športová

predseda: František Žilka
podpredseda: Mgr. Antónia Gaálová, MBA
členovia: Rastislav Beran
Miroslav Skalka
Mgr. Stanislav Homičko
Šimon Vavrek
zapisovateľ: Iveta Perecárová

Školská komisia

predseda:	PaedDr. Monika Rolíková
podpredseda:	Mgr. Dávid Bednárík
členovia:	Mgr. Silvia Minčíková Mgr. Alena Vargová Mgr. Barbora Neupauerová PaedDr. Zuzana Timková Mgr. Marcel Kurty Július Selčan PaedDr. Janka Ščerbáková Mgr. Daniela Tallová
zapisovateľ:	Mgr. Zuzana Máthé

Komisia územného plánovania, výstavby a životného prostredia

predseda:	Mgr. Dávid Bednárík
podpredseda:	Ing. Viera Mocná
členovia:	Mgr. Jozef Hromjak Bc. Peter Kovaľák Ing. Marek Kovaľ Mgr. Jozef Kurty
zapisovateľ:	Ing. arch. Tomáš Slovák

Komisia sociálna a bytová

predseda:	Mgr. Janka Šimková
podpredseda:	Štefan Krochmaľ
členovia:	Rudolf Dzurko Mária Šárossyová Vladimír Vavrek Bc. Janka Scepaníková
zapisovateľ:	PhDr. Miroslava Zavodová

Komisia cestovného ruchu a kultúry

predseda: Ing. Soňa Kožárová
podpredseda: Jozef Galdun
členovia: PaedDr. Viera Leščáková
Ing. Stanislav Tkáčik
Ing. Tomáš Tutoky
Mgr. art. Miroslava Chovanová
RNDr. Mária Vavreková
zapisovateľ: Jana Jačišinová

Komisia pre ochranu verejného záujmu

predseda: Miroslav Skalka
podpredseda: Ing. Peter Máthé
členovia: Štefan Krochmaľ
František Žilka
Mgr. Janka Šimková
zapisovateľ: Mgr. Richard Tkáč

Redakčná rada mesačníka Veľkošarišan

predseda (vedúci redaktor): Veronika Lazoríková
členovia: Anna Šimková
Mgr. Edita Doliňaková
Lea Lehotská
Veronika Ferencová
Vladimír Palša
Ing. Pavel Zavacký

Mestský úrad:

Ekonomické oddelenie

Ing. Miroslav Hudák, hlavný ekonóm mesta

Sekretariát

Ing. Adriána Makuchová, referent sekretariátu

Oddelenie výstavby a projektového riadenia

Ing. arch. Tomáš Slovák, vedúci oddelenia výstavby a projektového riadenia

Právne oddelenie

Mgr. Richard Tkáč, poverený vedením právneho oddelenia

Sociálne oddelenie

Bc. Janka Scepaníková, vedúca sociálneho oddelenia

Centrum prvého kontaktu

Iveta Perecárová, matrikár

Oddelenie cestovného ruchu a kultúry

Jana Jačišinová, vedúca oddelenia cestovného ruchu a kultúry

Rozpočtové organizácie:

Názov: Základná škola Veľký Šariš
Sídlo: Školská 29, 082 21 Veľký Šariš
Štatutárny orgán: Mgr. Alena Vargová, riaditeľka
IČO: 37876686
Telefón: 051/7762214
Mail: riaditelka.zsvsaris@gmail.com
Web: www.zsvsaris.edupage.org

Hodnota neobežného majetku:	Obstarávacia cena:	2 216 933,76 €
	Oprávky:	848 431,49 €
	Zostatková cena:	1 368 502,27 €
Vlastné imanie:		1 115,13 €
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie:		20 285,79 €
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov:		- 19 170,66 €

Názov: Materská škola Veľký Šariš
Sídlo: A. Sládkoviča 10, 082 21 Veľký Šariš
Štatutárny orgán: PaedDr. Janka Ščerbáková, riaditeľka
IČO: 37880047
Telefón: 0911 215 933
Mail: materskaskola.velkysaris@mail.com
Web: www.msvelkysaris.sk

Hodnota neobežného majetku:

Obstarávacia cena:	604 809,09 €
Oprávky:	346 708,56 €
Zostatková cena:	258 100,53 €

Vlastné imanie: - 61 253,93 €
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie: 14 162,28 €
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov: - 75 416,21 €

Názov: Základná umelecká škola Veľký Šariš
Sídlo: Námestie sv. Jakuba 26, 082 21 Veľký Šariš
Štatutárny orgán: Július Selčan, riaditeľ
IČO: 42028353
Telefón: 0917 388 995
Mail: riaditel@zus-saris.sk
Web: www.zus-saris.sk

Hodnota neobežného majetku:

Obstarávacia cena:	17 136,68 €
Oprávky:	6 761,56 €
Zostatková cena:	10 375,12 €

Vlastné imanie: - 63 299,49 €
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie: - 18 014,66 €
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov: - 45 284,83 €

Príspevková organizácia:

Názov:	Technické služby Veľký Šariš	
Sídlo:	Námestie sv. Jakuba 1, 082 21 Veľký Šariš	
Štatutárny orgán:	Mgr. Stanislav Homičko, riaditeľ	
IČO:	42238366	
Telefón:	0910 855 455	
Mail:	technickesluzby@velkysaris.sk	
Web:	www.velkysaris.sk	
Hodnota neobežného majetku:	Obstarávacia cena:	551 063,39 €
	Oprávky:	410 752,91 €
	Zostatková cena:	140 310,48 €
Vlastné imanie:		- 26 609,30 €
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie:		5 220,57 €
z toho:		
Hlavná činnosť:		647,70 €
Podnikateľská činnosť:		4 572,87 €
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov:		- 31 829,87 €

Obchodné spoločnosti:

Názov:	Mestský podnik Veľký Šariš, s.r.o.	
Sídlo:	Námestie sv. Jakuba 1, 082 21 Veľký Šariš	
Štatutárny orgán:	Mgr. Matej Pavlík, konateľ	
Výška základného imania:	30 000,00 €	
Spoločník:	100 % účasť mesta	
Podiel na hlasovacích právach:	100 % účasť mesta	
IČO:	47874678	
Telefón:	0915 291 868	
Mail:	spravabytov@velkysaris.sk	
Web:	www.velkysaris.sk	
Hodnota neobežného majetku:	Obstarávacia cena:	0,00 €
	Oprávky:	0,00 €
	Zostatková cena:	0,00 €
Vlastné imanie:		12 029,00 €
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie:		- 1 073,00 €
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov:		- 17 716,00 €

Názov:	Lesy Mesta Veľký Šariš, s.r.o.	
Sídlo:	Námestie sv. Jakuba 1, 082 21 Veľký Šariš	
Štatutárny orgán:	Ing. Jozef Ivanko, konateľ	
Výška základného imania:	25 000,00 €	
Spoločník:	100 % účasť mesta	
Podiel na hlasovacích právach:	100 % účasť mesta	
IČO:	50887483	
Telefón:	0918 334 916	
Mail:	lesy@velkysaris.sk	
Web:	www.velkysaris.sk	
Hodnota neobežného majetku (netto):		5 437,00 €
Vlastné imanie:		31 599,00 €
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie:		379,00 €
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov:		0,00 €

4. Vízia a poslanie mesta

Mesto bude vyvážené a ohľaduplne využívať svoje historické a prírodné bohatstvo s cieľom jeho ekonomického a ekologického zveľad'ovania. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa bude snažiť o čo najlepšie prezentovanie svojich kultúrnych a historických tradícií a zvyklostí. Mesto je miestom, ktoré vyvážené zabezpečuje podmienky pre harmonický život a komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľ'ov.

Strategické ciele mesta:

Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj mesta po ekonomickej, sociálnej a kultúrnej stránke.

Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast mesta bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných, kultúrno - historických a ekonomických zdrojoch.

Hlavné zameranie ekonomickej činnosti v meste smerovať do cestovného ruchu, kultúry, potravinárstva a poľnohospodárstva.

Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zveľad'ovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v meste.

Systematickými opatreniami pre podporu stredného a malého podnikania sa snažiť znižovať nezamestnanosť v meste.

Vytvoriť podmienky pre dôstojné prežitie staroby obyvateľ'ov mesta v dôchodkovom veku.

Poslanie a charakteristika hospodárenia mesta:

Mesto je samostatný samosprávny celok Slovenskej republiky. Mesto je právnickou osobou, ktorá samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami.

Základnou úlohou mesta pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jeho územia a potreby jeho obyvateľ'ov.

Základným nástrojom finančného hospodárenia mesta v príslušnom kalendárnom roku je rozpočet mesta, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií mesta. Vyjadruje samostatnosť hospodárenia mesta, obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom pôsobiacim na území mesta, ako aj k obyvateľom mesta.

Účtovníctvo mesta sa vedie podľa platného zákona o účtovníctve, v zmysle ktorého sa vyhotovuje aj konsolidovaná výročná správa.

5. Základná charakteristika konsolidovaného celku

Mesto je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Mesto je právnickou osobou, ktorá samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou mesta pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jeho územia a potreby jeho obyvateľov.

5.1. Geografické údaje mesta

Geografická poloha mesta:

Mesto s jeho najbližším okolím sa rozprestiera v juhovýchodnej časti geomorfologického celku Spišsko - Šarišského medzihoria v jeho podcelku Šarišské Podolie so Šarišským vrchom. Mesto sa rozkladá podstatnou časťou na najnižšie položenej časti tohto územia, na riečnej nive Torysy, iba jeho západná časť prilieha k stráni, resp. terase Torysy. V jeho západnej časti je situovaná starobylá časť mesta, vo východnej sa rozprestiera novodobá časť mesta s priemyselnou zástavbou.

Zemepisná poloha centrálnej časti mesta - kostol - je určená súradnicami:

Zemepisná šírka 49°02'24" severnej šírky
Zemepisná dĺžka 21°11'44" severnej dĺžky

Najnižším bodom mesta je dno Torysy v južnej časti chotára v prelome Dúbrava - Bikoš, kde nadmorská výška dna koryta je 255 metrov nad morom. Nadmorská výška Šarišského vrchu je 570 metrov nad morom. Jeho pozícia je daná súradnicami:

Zemepisná šírka 49°03'24" severnej šírky
Zemepisná dĺžka 21°10'43" severnej dĺžky

V meste medzi významnejšie hory patrí ešte Šarišská hora (419 metrov nad morom), Dúbrava (493 metrov nad morom), Bikoš - Bukovina (379 metrov nad morom) a Okruhliak (391 metrov nad morom). V širšom okolí mesta (už mimo chotára) je najvyšším bodom Stráž (739 metrov nad morom) a Lysá Stráž (696 metrov nad morom).

Osou územia mesta je Torysa, vytvárajúca širokú dolinu, s viacerými rozvetvujúcimi sa ramenami. Z jej významnejších prítokov z pravej strany je Pajtovský potok a Šarišský potok. Z ľavej strany potok Dzikov. Povrch - reliéf územia mesta - je pomerne pestrý, závislý na geologickej stavbe a geomorfologickom vývoji tohto územia v najmladších geologických obdobiach.

Susedné mestá a obce:

Mesto susedí zo severnej časti s obcou Gregorovce, zo západnej časti s obcou Medzany a z južnej časti s krajskou metropolou Prešov a s obcou Malý Šariš.

Celková rozloha mesta:

25,73 km² (2 573 ha)

Nadmorská výška mesta:

269 metrov nad morom

5.2. Demografické údaje mesta

Hustota a počet obyvateľov mesta:

268,52 obyvateľ/a/km²

6 909 obyvateľov

Národnostná štruktúra obyvateľstva mesta:

prevažne slovenská národnosť

Štruktúra obyvateľstva mesta podľa náboženstva:

prevažne rímsko-katolícke vierovyznanie

Vývoj počtu obyvateľov mesta:

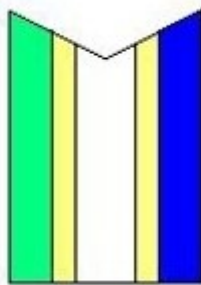
oproti roku 2022 je stúpajúca tendencia

5.3. Symboly mesta

VELKÝ ŠARIŠ

Erb mesta: Erb mesta tvorí v modrom štíte na zelenej obej pažiti medzi dvomi zelenými z pažite vyrastajúcimi d'atelinami stojaci striebrovlasý, zlato obutý svätý Jakub, v striebornom klobúku, pravicou sa opierajúci o zlatú palicu s pripevnenou zlatou tekvičkou, ľavicou si pridŕžiavajúci na ľavom boku zlatú kapsu.

Zástava mesta: Zástava (vlajka) mesta pozostáva z piatich pozdĺžnych pruhov vo farbách modrej (2/7), žltej (1/7), bielej (1/7), žltej (1/7) a zelenej (2/7). Vlajka mesta má pomer strán 2:3 a je ukončená dvoma cípmi, to jest zástrihom, siahajúcim do tretiny jej listu.

Pečat' mesta: Pečat'ou mesta sa rozumie pečatidlom zhotovený reliéfny obraz erbu mesta obkolesený kruhopisom s názvom mesta.

Mestská reťaz: Mestská reťaz (insígnia) je tvorená dvadsiatimi článkami s motívom kvetov a je ukončená štítovou medailou s vyobrazením erbu mesta a nápisom s názvom mesta.

5.4. História mesta

Archeologické nálezy dosvedčujú miestne slovansko - slovenské osídlenie už od 8. do 11. storočia. Najstarší písomný doklad o meste pochádza z roku 1217. O miestnom rímsko-katolíckom kostole a farnosti sú správy od roku 1248. Najstaršie viditeľné časti farského kostola v meste pochádzajú z 2. polovice 14. storočia. Miestna škola jestvovala pri farskom kostole ako súčasť farnosti. Od polovice 13. do polovice 16. storočia v miestnom kláštore pôsobili augustiniáni.

Na výraznom kopci blízkom mestu (kóta 572) z iniciatívy uhorského kráľa bol postavený koncom 12. storočia hrad, o ktorom je najstarší písomný doklad z roku 1262. Tento hrad sa stal vojenským a administratívnym strediskom Šarišskej župy a príležitostne sa na ňom zdržiavali aj uhorskí králi. Jestvovanie tohto hradu malo v 13. storočí priaznivý vplyv na rozvoj mesta. V 13. storočí sa tu udomácnilo konanie trhu každý štvrtok a mesto sa tak viac rozvíjalo. Priaznivý rozvoj trhu bol hlavným činiteľom, ktorý sem privábil nemeckých prisťahovalcov zo Spiša. Od polovice 13. storočia žili v meste nielen Slováci, ale aj Nemci. Najmä Nemci sa iniciatívne zaslúžili o nadobudnutie mestských výsad v roku 1299 od kráľa Ondreja III. Kráľ Albert v roku 1439 záložoval hradné panstvo Šariš šľachticom z Perína spolu s mestom. Mesto sa dostalo do područia šľachtických zemepánov. Z tohto vzťahu sa už mesto nevymanilo a postavením upadalo medzi zemianske mestečká. Bolo síce najväčším a najvýznamnejším mestečkom v Šarišskej stolici, avšak stratilo právne a ekonomické výsady mesta. V 16. storočí k hradnému panstvu Šariš patrilo iba mesto a do 10 šarišských dedín. V roku 1600 bolo v meste 155 meštianskych domov, niekoľko roľníkov, remeselníkov a obchodníkov, kostol, fara, škola, hostinec a pravdepodobne 2 mlyny. Vtedy tu žilo okolo 700 až 800 obyvateľov. Za reformácie od polovice 16. storočia mala vtedajšia škola úroveň gymnázia, začiatkom 18. storočia jej úroveň však upadla. V rokoch 1715 až 1720 tu postupne hospodárilo 24 - 17 meštianskych domácností, v roku 1828 tu bolo 378 domov s 2 792 obyvateľmi, v roku 1900 tu žilo 2 519

obyvateľov. Priemyselné podniky tu začali pôsobiť od polovice 19. storočia, najmä parný mlyn a súkenka. Do polovice 20. storočia tu mala každá domácnosť roľnícke hospodárstvo, iba menšia časť domácností žila z remeselnej výroby, napr. ako garbiari, plátenníci, čižmári a iní živnostníci. Od polovice 20. storočia väčšina obyvateľov mesta už pracovala v priemyselných podnikoch a službách, rozvíjal sa miestny kovospracujúci podnik, ale najmä pivovar. Organizovaný šport sa tu rozvíjal od začiatku 20. storočia, a to najmä futbal, tenis, jazdectvo a kolky. V roku 1970 tu žilo 3 986 obyvateľov. V roku 1997 bola ukončená elektrifikácia železničnej trate Prešov - Veľký Šariš - Plaveč. Status mesta bol priznaný v roku 1989.

5.5. Pamiatky v meste

Hrad Šariš

Hrad Šariš patrí k najrozsiahlejším stredovekým hradom na Slovensku. Jeho celková zastavaná plocha prevyšuje 2,7 hektára. Je postavený na Šarišskom vrchu - kužeľovitom andezitovom kopci nad mestom, vysokom 570 metrov. Poloha tohto kopca v údolí Torysy je predurčená na trvalé osídlenie. Hrad Šariš je evidovaný v zozname národných kultúrnych pamiatok.

Kaplnka sv. Alžbety

Kaplnka sv. Alžbety je vybudovaná na jednom z miestnych cintorínov, situovanom na úpätí Šarišského vrchu. Za zakladateľku tejto kaplnky sa považuje Alžbeta Rákociová, ktorá jej výstavbou vzdala úctu svojej patrónke sv. Alžbete Uhorskej. Táto ranobaroková stavba pochádza z obdobia okolo roku 1700.

Kaplnka sv. Kunhuty

Kaplnka sv. Kunhuty vznikla pravdepodobne po roku 1544, a to s použitím kamenných prvkov zo zaniknutého Augustiniánskeho kláštora. Nešlo teda o svätyňu nedostavaného objektu, ale o programovo vybudovanú kaplnku, pristavanú k múru staršej, neznámej architektúry. Je evidovaná v zozname národných kultúrnych pamiatok.

Kostol sv. Jakuba

Farský kostol sv. Jakuba je významnou ranogotickou sakrálnou stavbou z 2. polovice 13. storočia. V 17. storočí prešiel barokizáciou. V roku 1656 sa zmenilo jeho rozloženie na trojlodie, pribudli piliere a krížové klenby. V poslednej tretine 18. storočia mu pribudli bočné kaplnky. V roku 1869 sa zvýšila jeho veža o jedno podlažie a pribudol hodinový stroj. V rokoch 1995 až 1997 bola vykonaná rekonštrukcia jeho exteriéru a vymenený krov. Medzi zachované artefakty v tomto kostole patrí obraz Madony s dieťaťom z roku 1700, kazateľnica, krstiteľnica, oltáre a plastiky z 18. storočia a hlavný oltár, ktorý pochádza z prelomu 19. a 20. storočia.

5.6. Významné osobnosti mesta

Jozef Tomášik - Dumín (1900 – 1937) pochádzal z Medzian, bol to proletársky básnik, ktorý sa svojimi veršami a politickým zmýšľaním priradil k zakladateľom socialistickej literatúry. Stal sa šíriteľom nových pokrokových myšlienok v spoločenskom i kultúrnom živote.

Elena Lacková (1921 – 2003) bola prvou slovenskou rómskou spisovateľkou, dramatičkou, autorkou literatúry pre deti a mládež, prvou rómskou nositeľkou štátneho vyznamenania Rad Ľudovíta Štúra III. triedy.

Ondrej Richard Halaga (1918 – 2011) bol autorom viac ako 500 vedeckých a vedecko-populárnych prác o histórii Košíc i východného Slovenska. V roku 1997 mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Veľký Šariš.

6. Plnenie funkcií mesta

6.1. Výchova a vzdelávanie

V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí v meste poskytuje:

- **Základná škola** s právnou subjektivitou, ktorej zriaďovateľom je mesto, hospodári s finančnými prostriedkami štátneho rozpočtu a rozpočtu mesta.

Riaditeľ školy: Mgr. Alena Vargová

Adresa: Školská 29, 082 21 Veľký Šariš

- **Materská škola** s právnou subjektivitou, ktorej zriaďovateľom je mesto, hospodári s finančnými prostriedkami štátneho rozpočtu a rozpočtu mesta.

Riaditeľ školy: PaedDr. Janka Ščerbáková

Adresa: A. Sládkoviča 10, 082 21 Veľký Šariš

Mimoškolské aktivity detí v meste zabezpečuje:

- **Základná umelecká škola** s právnou subjektivitou, ktorej zriaďovateľom je mesto, hospodári s finančnými prostriedkami rozpočtu mesta.

Riaditeľ školy: Július Selčan

Adresa: Námestie sv. Jakuba 26, 082 21 Veľký Šariš

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj vzdelávania v meste sa bude orientovať:

- v **základnej škole** na skvalitnenie vzdelávacieho procesu, počítačovej a jazykovej gramotnosti, rozvíjanie športových činností a mimoškolských aktivít žiakov;
- v **materskej škole** na tras-motorické zručnosti a priestorovú orientáciu;
- v **základnej umeleckej škole** na všeobecné vzdelávanie žiakov, ku ktorému patrí hudba, spev, tanec, výtvarné umenie a divadelné umenie, pričom jej hlavným poslaním bude pripravovať žiakov na ďalšie štúdiá, a to na konzervatória a vysoké školy múzických umení.

6.2. Zdravotníctvo

Zdravotné strediská majú výrazný vplyv na kvalitu poskytovanej zdravotnej starostlivosti a kvalitu života. V meste sa nachádza šesť súkromných ambulancií so zameraním na všeobecné lekárstvo, pediatriu, stomatológiu, gynekológiu a jedno stomatologické laboratórium. Občania žijúci v meste využívajú odborné zdravotnícke a lekárske služby prioritne v krajskej metropole Prešov. Pri spracovávaní analýzy v rámci procesu komunitného

plánovania v meste, ako aj z dotazníkového prieskumu vyplynul dopyt po rozšírení zdravotníckych služieb poskytovaných priamo v meste. Chýbajúce zdravotnícke zariadenia, resp. služby boli identifikované v oblastiach očná ambulancia a očná optika, ortopédia, rehabilitačné služby, biochemické laboratórium a röntgen.

6.3. Sociálne zabezpečenie

Sociálna starostlivosť je v meste zabezpečovaná prostredníctvom sociálneho oddelenia Mestského úradu. V roku 2023 boli poskytnuté pre obyvateľov mesta tieto sociálne služby:

- opatrovateľská služba,
- obedy pre dôchodcov,
- terénna práca,
- komunitná práca,
- sociálna kuratela,
- sociálno-právna ochrana,
- umiestnenie občanov v domove sociálnych služieb, v domove pre seniorov a detí v detských domovoch.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj sociálnych služieb sa bude orientovať na všetky druhy sociálnych služieb na základe sociálnych potrieb v meste, hlavne na vykonávanie komunitnej práce, zriadenie denného stacionára a prevádzku centra sociálnych služieb.

6.4. Kultúra

Spoločenský a kultúrny život v meste zabezpečuje oddelenie cestovného ruchu a kultúry Mestského úradu, ktoré zastrešuje činnosť v Mestskom múzeu a galérii, ďalej prevádzku Mestskej knižnice a tiež aktivity v materskom centre a voľnočasovom centre mládeže. Do agendy tohto oddelenia spadá aj vydavateľská a informačná činnosť, ktorou je najmä vydávanie mestských novín, kultúrno-spoločenského mesačníka Veľkošarišan v náklade 1 900 ks, ktorý obsahuje prehľad o aktivitách v meste a ktorý sa bezplatne distribuuje do všetkých domácností v meste. Oddelenie cestovného ruchu a kultúry Mestského úradu každý mesiac pripravuje jedno väčšie podujatie a niekoľko ďalších menších aktivít zameraných na špecifickú oblasť, či skupinu adresátov.

Oddelenie cestovného ruchu a kultúry Mestského úradu spolupracuje tiež s rôznymi združeniami na organizácii podujatí a využíva priestory a lokality, ktoré ponúka mesto. Od 01.07.2015 bolo zriadené turisticko-informačné centrum. Vstupom mesta do OOCR región Šariš je oddelenie cestovného ruchu a kultúry Mestského úradu spolupôsobiacie pri podpore regionálneho rozvoja cestovného ruchu.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že kultúrny a spoločenský život sa bude orientovať na rozvoj kultúry a mládežníckeho športu a realizáciu nových kultúrnych a športových aktivít v meste.

6.5. Doprava

Pre občanov žijúcich v meste je zabezpečená verejná doprava, ktorú vykonáva Dopravný podnik mesta Prešov, a.s. ako súčasť mestskej hromadnej dopravy prevádzkovej v krajskej metropole Prešov.

6.6. Územné plánovanie

Mesto zabezpečuje územné plánovanie prostredníctvom oddelenia výstavby a projektového riadenia Mestského úradu, ktoré vykonáva pôsobnosť stavebného úradu podľa osobitného predpisu.

6.7. Hospodárstvo

Najvýznamnejší poskytovatelia tovarov a služieb v meste:

- Július Smolko – KOVSMOL
- KARMEN – veľkoobchod potravín, s.r.o.
- COOP Jednota Prešov, spotrebné družstvo
- Mária Kolšovská – potraviny MARION
- Ing. Mária Orosová - Pekáreň Šariš
- Jaroslav Petruš – KROPET
- Dana Lombardo – La Cantina
- Lucia Hašková – Cukráreň
- PaedDr. Viačeslav Bobák – Ateliér Kameňa
- Štefan Straka – STRASTAV
- Ing. František Vraník – BIOFER združenie
- Arcidiecézna charita Košice
- Dolce Vita Šariš, s.r.o.
- UKOVMI, s.r.o.
- Marián Kravec – Autoservis
- Slovenská pošta, a.s.

- MART – SK, s.r.o.
- VSM – TRANS, s.r.o.
- VMH – Materiál Holding s.r.o.
- Marek Šimko – Kamenárstvo Šimko
- TAVEX, s.r.o.
- VMH – TRADE s.r.o.
- VSM – TRANS Plus, s.r.o.
- Miroslav Skalka – Alas
- MYA, s.r.o.
- MART Systém, s.r.o.
- Jozef Brodzák – BRODEM
- 3b, s.r.o.
- LIMAR Prešov s.r.o.
- Peter Klimko – KLIMEX
- Ing. Marek Sárossy – AQUAMARK
- Radoslav Seňo – Stavebniny SEŇO
- LUNAS, spol. s r.o.
- ATOLIA, s.r.o.
- PNEUSERVIS Kravec
- Júlia Zlatohlavá – Kaderníctvo
- SERGIO, s.r.o.
- Bez bariér, n.o.
- DRUŽBA s.r.o.
- Slovnaft, a.s.
- Ivan Hoferica – LIMAR

Najvýznamnejší priemysel v meste:

- Gohr, s.r.o.
- SA-KO WOOD s.r.o.
- Agromelio, s.r.o.
- J.M.J. s.r.o.
- Plzeňský Prazdroj Slovensko, a.s.

Najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba v meste:

- AGRO – LENT, s.r.o.
- Žrebčinec Veľký Šariš SK, s.r.o.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja nemožno očakávať výraznejšie zlepšenie hospodárskeho vývoja v meste z dôvodu blízkosti krajskej metropoly Prešov.

7. Informácia o vývoji mesta z pohľadu účtovníctva za konsolidovaný celok

7.1. Majetok

v €

Názov	Skutočnosť k 31.12.2020	Skutočnosť k 31.12.2021	Skutočnosť k 31.12.2022	Skutočnosť k 31.12.2023
Majetok spolu	18 371 487,13	19 413 686,12	21 150 361,38	21 906 703,56
Neobežný majetok	15 555 175,34	15 582 082,20	17 392 265,06	19 152 686,91
z toho:				
Dlhodobý nehmotný majetok	17 955,24	12 262,43	75 431,11	55 869,59
Dlhodobý hmotný majetok	14 726 921,55	14 764 995,46	16 516 616,95	18 296 600,32
Dlhodobý finančný majetok	804 824,31	804 824,31	800 217,00	800 217,00
Obežný majetok	2 804 473,95	3 825 199,60	3 426 162,91	2 730 541,44
z toho:				
Zásoby	28 712,38	32 545,28	29 775,19	38 264,78
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	14 930,00	6 288,50	16 194,00	0,00
Dlhodobé pohľadávky	0,00	10 213,60	9 463,60	13 022,65
Krátkodobé pohľadávky	196 240,30	260 295,65	248 239,29	349 403,07
Finančné účty	2 564 591,27	3 515 856,57	3 122 490,83	2 329 850,94
Poskytnuté návratné finančné výpomoci dlhodobé	0,00	0,00	0,00	0,00
Poskytnuté návratné finančné výpomoci krátkodobé	0,00	0,00	0,00	0,00
Časové rozlíšenie	11 837,84	6 404,32	331 933,41	23 475,21

7.2. Zdroje krytia

v €

Názov	Skutočnosť k 31.12.2020	Skutočnosť k 31.12.2021	Skutočnosť k 31.12.2022	Skutočnosť k 31.12.2023
Vlastné imanie a záväzky spolu	18 371 487,13	19 413 686,12	21 150 361,38	21 906 703,56
Vlastné imanie	9 262 608,72	10 589 367,28	10 666 949,74	11 568 673,02
z toho:				
Oceňovacie rozdiely	0,00	0,00	0,00	0,00
Fondy	0,00	0,00	0,00	0,00
Výsledok hospodárenia	9 262 608,72	10 589 367,28	10 666 949,74	11 568 673,02
Záväzky	3 602 702,97	3 022 280,27	4 849 502,33	3 716 255,41
z toho:				
Rezervy	135 370,68	102 521,99	90 969,21	73 585,04
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	1 843 200,54	113 455,80	332 972,33	421 532,99
Dlhodobé záväzky	211 216,83	199 658,54	179 691,18	256 288,09
Krátkodobé záväzky	764 075,70	803 507,72	1 764 225,39	885 490,07
Bankové úvery a finančné výpomoci	648 839,22	1 803 136,22	2 481 644,22	2 079 359,22
Časové rozlišenie	5 506 175,44	5 802 038,57	5 633 909,31	6 621 775,13

7.3. Pohľadávky

v €

Pohľadávky	Zostatok k 31.12 2022	Zostatok k 31.12 2023
Pohľadávky do lehoty splatnosti	146 063,07	310 320,95
Pohľadávky po lehote splatnosti	111 639,82	52 104,77

7.4. Záväzky

v €

Záväzky	Zostatok k 31.12 2022	Zostatok k 31.12 2023
Záväzky do lehoty splatnosti	1 836 840,43	1 140 870,66
Záväzky po lehote splatnosti	107 076,14	907,50

Analýza významných položiek z konsolidovanej účtovnej závierky:

DLHODOBÝ MAJETOK

V roku 2023 nastali v dlhodobom nehmotnom a hmotnom majetku mesta nasledovné významné skutočnosti:

prírastok na účte 021

- obnova detských ihrísk
- rekonštrukcia miestnych ciest a chodníkov
- obnova športových areálov
- výstavba oddychových zón
- výstavba Cykloaleje
- nákup stavebných objektov v areáli Nového mlyna

prírastok na účte 023

- modernizácia vozového parku

prírastok na účte 029

- doplnenie špeciálnych prístrojov

prírastok na účte 042

- výstavba cestného mosta Baratoky
- rekonštrukcia miestnych ciest a chodníkov
- výstavba Cykloaleje
- rozšírenie verejného vodovodu a verejnej kanalizácie
- rekonštrukcia hradu Šariš
- obnova športových areálov
- výstavba oddychových zón
- rozšírenie cintorína
- rekonštrukcia zdravotného strediska
- doplnenie dopravného značenia
- nákup stavebných objektov v areáli Nového mlyna
- obnova detských ihrísk
- výstavba odstavných plôch
- rozšírenie verejného osvetlenia

V rámci dlhodobého finančného majetku mesta sú evidované k 31.12.2023 cenné papiere vo VVS, a.s., a to v počte 24 249 akcií v celkovej hodnote 800 217,00 €.

KRÁTKODOBÉ POHLÁDÁVKY

Konsolidovaný celok vykazuje k 31.12.2023 krátkodobé pohľadávky v netto hodnote 349 403,07 €. Najväčšiu časť z nich tvoria pohľadávky vyplývajúce z odberateľských vzťahov a vyrubených miestnych daní a poplatkov. Najväčší podiel na týchto pohľadávkach má v rámci konsolidovaného celku mesto.

Konsolidovaný celok vytvoril ku krátkodobým pohľadávkam opravné položky, ktorých stav k 31.12.2023 predstavuje výšku 51 149,95 €. Opravné položky ku krátkodobým pohľadávkam tvorilo predovšetkým mesto, a to k pohľadávkam, ktoré mu vyplynuli z odberateľských vzťahov a vyrubených miestnych daní a poplatkov.

DLHODOBÉ ZÁVÄZKY

Konsolidovaný celok vykazuje k 31.12.2023 dlhodobé záväzky vo výške 256 288,09 €. Najväčší podiel na dlhodobých záväzkoch má v rámci konsolidovaného celku mesto. Týkajú sa predovšetkým ŠFRB a Enviroföndu.

KRÁTKODOBÉ ZÁVÄZKY

Konsolidovaný celok vykazuje k 31.12.2023 krátkodobé záväzky vo výške 885 490,07 €, ktoré sa týkajú hlavne dodávateľských vzťahov a miezd na výplatu za mesiac december 2023, vrátane zúčtovania s orgánmi sociálneho a zdravotného poistenia za mesiac december 2023, ktorých splatnosť je v mesiaci január 2024. Najväčší podiel na týchto záväzkoch má v rámci konsolidovaného celku mesto.

BANKOVÉ ÚVERY A FINANČNÉ VÝPOMOCI

Konsolidovaný celok vykazuje k 31.12.2023 stav bankových úverov a finančných výpomocí vo výške 2 079 359,22 €. Bankové úvery má v rámci konsolidovaného celku iba mesto.

8. Hospodársky výsledok konsolidovaného celku za rok 2023

v €

Názov	Skutočnosť k 31.12.2020	Skutočnosť k 31.12.2021	Skutočnosť k 31.12.2022	Skutočnosť k 31.12.2023
Náklady				
50 – Spotrebované nákupy	662 400,33	724 518,34	852 570,26	1 072 595,02
51 – Služby	587 093,73	776 441,21	875 266,81	790 804,75
52 – Osobné náklady	3 791 813,44	3 906 331,24	4 705 095,30	5 492 628,00
53 – Dane a poplatky	5 005,79	4 516,69	3 823,77	6 785,44
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	103 988,86	133 689,67	208 152,80	112 860,00
55 – Odpisy, rezervy a opravné položky z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	865 673,01	1 070 936,42	914 642,57	822 984,79
56 – Finančné náklady	29 983,40	31 419,11	33 281,43	28 659,37
57 – Mimoriadne náklady	0,00	0,00	0,00	0,00
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov	258 509,50	348 890,00	366 940,89	472 649,38
59 – Dane z príjmov	3 179,97	3 519,77	1 338,03	3 575,19
Výnosy				
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar	563 989,23	654 086,32	818 745,29	880 436,90
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných služieb	-1 989,00	4 045,00	7 063,00	1 063,00
62 – Aktivácia	267 367,56	47 815,75	127 914,09	396 979,84
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	3 393 021,84	3 484 952,53	3 972 223,87	4 351 598,79
64 – Ostatné výnosy	265 800,34	475 854,69	409 521,39	750 485,46
65 – Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	97 232,49	119 404,32	249 964,36	69 860,58
66 – Finančné výnosy	113,98	21,00	0,00	13 796,07
67 – Mimoriadne výnosy	1 311,68	0,00	6 138,42	0,00
69 – Výnosy z transferov a rozpočtovaných príjmov mesta a rozpočtových a príspevkových organizácií zriadených mestom	2 388 310,70	2 211 628,51	2 410 778,34	3 230 536,74
Hospodársky výsledok	667 510,79	-2 454,33	41 236,90	891 215,44

9. Ostatné dôležité informácie

9.1. Poskytnuté dotácie

Mesto v roku 2023 poskytlo dotácie v súlade s platným všeobecne záväzným nariadením mesta o podmienkach poskytovania dotácií z rozpočtu mesta. Tieto dotácie boli poskytnuté na podporenie všeobecne prospešných služieb, všeobecne prospešné účely a verejnoprospešné účely.

v €

Žiadateľ	Suma poskytnutých finančných prostriedkov	Suma oprávnene použitých finančných prostriedkov	Rozdiel nepoužitých/vrátených finančných prostriedkov
Pre Noemi, o.z.	500,00	500,00	0,00
FK Pivovar Šariš	22 915,00	22 915,00	0,00
Tanečné divadlo Bodies	3 000,00	3 000,00	0,00
TJ Slavoj	26 969,00	26 969,00	0,00
Občianske združenie Stará škola Kanaš	2 000,00	2 000,00	0,00
CFT Academy Slovakia	1 500,00	1 500,00	0,00
ŠK Taekwon-Do DELTA	2 000,00	2 000,00	0,00
Folklórne združenie Kanaš	5 900,00	5 897,30	2,70
Cirkevná materská škola sv. Jakuba	500,00	500,00	0,00
Pomáhame o.z.	500,00	500,00	0,00
Klub ľudových tradícií	1 700,00	1 700,00	0,00
Základná umelecká škola Veľký Šariš	1 000,00	1 000,00	0,00
Jednota dôchodcov Veľký Šariš	4 500,00	4 500,00	0,00

9.2. Významné investičné akcie

Najvýznamnejšie investičné akcie mesta zrealizované v roku 2023:

- obnova detských ihrísk
- rekonštrukcia miestnych ciest a chodníkov
- obnova športových areálov
- výstavba oddychových zón
- výstavba Cykloaleje
- modernizácia vozového parku
- doplnenie špeciálnych prístrojov
- nákup stavebných objektov v areáli Nového mlyna

9.3. Predpokladaný budúci vývoj

Predpokladané významné investičné akcie realizované mestom v budúcich rokoch:

- rekonštrukcia miestnych ciest a chodníkov
- rozšírenie verejného osvetlenia
- nákup stavebného objektu v areáli Nového mlyna
- nákup pozemkov v lokalite Peterica
- obstaranie autobusových zastávok
- rekonštrukcia kina
- rekonštrukcia hradu Šariš
- výstavba športových areálov
- výstavba oddychových zón
- modernizácia vozového parku

9.4. Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Mesto nezaznamenalo žiadnu udalosť osobitného významu po skončení roka 2023.

9.5. Významné riziká a neistoty

Mesto vedie súdne spory s dvomi fyzickými osobami, ktoré sa týkajú v jednom prípade náhrady za užívanie nehnuteľnosti a v druhom prípade úhrady dlžného nájomného.

Vo Veľkom Šariši dňa 25.06.2024

Prílohy:

- Konsolidovaná účtovná závierka za rok 2023: Konsolidovaná Súvaha, Konsolidovaný Výkaz ziskov a strát, Poznámky konsolidovanej účtovnej závierky
- Výrok audítora ku Konsolidovanej účtovnej závierke za rok 2023